

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Broj: U-VIIA-2708/2025

Zagreb, 23. svibnja 2025.

Ustavni sud Republike Hrvatske, u Četvrtom vijeću za rješavanje izbornih sporova, u sastavu sudac Andrej Abramović, zamjenik predsjednika Vijeća, te suci Sanja Bezbradica Jelavić i Frane Staničić, članovi Vijeća, odlučujući u izbornom sporu o žalbi Divne Rosande Radolović, nositeljice liste grupe birača, koju zastupa Dino Čekada, odvjetnik u Puli, na sjednici održanoj 23. svibnja 2025. jednoglasno je donio

ODLUKU

Odbija se kao neosnovana žalba Divne Rosande Radolović, nositeljice liste grupe birača u postupku izbora za članove Općinskog vijeća Općine Medulin podnesena protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Istarske županije klasa: 012-05/25-01/1, urbroj: 0-25-78 od 21. svibnja 2025.

Obrazloženje

1. Divna Rosanda Radolović, nositeljica liste grupe birača (u daljnjem tekstu: žaliteljica), koju zastupa Dino Čekada, odvjetnik u Puli, podnijela je žalbu protiv rješenja Županijskog izbornog povjerenstva Istarske županije (u daljnjem tekstu: ŽIP) klasa: 012-05/25-01/1, urbroj: 0-25-78 od 21. svibnja 2025. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje).
2. Osporenim rješenjem odbijen je prigovor žaliteljice podnesen na rezultate izbora za članove Općinskog vijeća Općine Medulin provedenih 18. svibnja 2025. klasa: 012-01/25-01/0001, urbroj: 2163-27-02-1/2-25-43 od 18. svibnja 2025., utvrđenih i objavljenih od strane Općinskog izbornog povjerenstva Općine Medulin.
3. U obrazloženju osporenog rješenja, ŽIP je, između ostalog, naveo sljedeće:

"O prigovoru se očitovalo i općinsko izborno povjerenstvo Općine Medulin iz čijeg očitovanja proizlazi da prilikom utvrđivanja izbornih rezultata nije utvrdilo nepravilnosti. Birački odbori dostavili su im uredno potpisane zapisnike. U zapisnicima je evidentirano kojim je promatračima bilo omogućeno promatranje rada biračkih odbora. Na zapisnicima biračkih odbora nisu zabilježene primjedbe ili prigovori promatrača, kao ni članova biračkih odbora.

Odlučujući o prigovoru, Županijsko izborno povjerenstvo je izvršilo uvid u zapisnike o radu biračkih odbora za izbor članova općinskog vijeća Općine Medulin i to za sva biračka mjesta na području Općine Medulin, njih ukupno sedam (dalje: zapisnici o

radu biračkih odbora), koji su Županijskom izbornom povjerenstvu dostavljeni 21. svibnja 2025.

Uvidom u zapisnike o radu biračkih odbora utvrđeno je da na biračkim mjestima na području Općine Medulin nije bilo nepravilnosti u provedbi izbora te da promatrači i članovi biračkih odbora nisu imali niti jednu primjedbu, koja bi se odnosila na postupak prebrojavanja odnosno utvrđivanja valjanosti glasačkih listića ili na broj glasova navedenih u zapisnicima o radu biračkih odbora.

Zapisnici o radu biračkih odbora u izbornom postupku imaju pravnu snagu javne isprave (službenog dokumenta), što potvrđuje praksa Ustavnog suda Republike Hrvatske (odluke Ustavnog suda broj U-VIIA-2980/2013 od 24. svibnja 2013. i broj U - VIIA - 3259/2015 od 04. kolovoza 2015.).

(...)

Podnositelj prigovora ne navodi jasno i argumentirano u čemu bi se sastojale navodne nepravilnosti odnosno greške u radu izbornih tijela. Podnositelj prigovora nije obrazložio ili dokazima potkrijepio svoje tvrdnje, već tek paušalno i subjektivno navodi kako postoji sumnja na moguće greške i nepravilnosti, a takvi navodi ne mogu biti osnova za ponovno prebrojavanje glasačkih listića na svim biračkim mjestima na području Općine Medulin, kako to predlaže podnositelj prigovora.

Pravni stav Ustavnog suda Republike Hrvatske (Odluke broj U - VIIA - 3278/13 od 11. lipnja 2013. i broj U-VIIA-3259/2015. od 04. kolovoza 2017.) je da je nedopustivo ponovno prebrojavanje glasačkih listića samo zbog toga što rezultati izbora pokazuju daje razlika u dobivenim glasovima između kandidata mala. Kada bi zakonodavac htio da razlika u broju glasova između kandidata bude pravno relevantan razlog za ponovno prebrojavanje glasačkih listića, on bi bio dužan o tome propisati opće pravno pravilo, jednako za sve, u kojem bi odredio razliku u glasovima koja za sobom povlači zakonsku obvezu ponovnog prebrojavanja glasova. Međutim, sve dok takvo zakonsko pravilo ne postoji i sve dok se ne primjenjuje na svejednako, ponovno prebrojavanje glasačkih listića smije biti samo iznimka, objektivno opravdana i utemeljena na dostatnim i relevantnim razlozima koji moraju biti detaljno i jasno obrazloženi.

U skladu s navedenim stavom Ustavnog suda Republike Hrvatske ovo Županijsko izborno povjerenstvo ocijenilo je da okolnosti konkretnog slučaja ne upućuju na iznimnost situacije zbog koje bi bilo objektivno opravdano ponovno prebrojavati sve glasačke listiće za izbor članova općinskog vijeća Općine Medulin."

4. Žaliteljica je u žalbi istaknula:

"Dakle, da bi se uopće utvrdilo da li je bilo nepravilnosti koje su bitno utjecale ili su mogle utjecati na rezultate izbora, a očito je da jesu, trebalo je izvršiti neposredan uvid u listiće, a radi utvrđivanja prave volje birača, odnosno na to da li su za sve kandidate prilikom pribrojavanja glasova, korišteni isti kriteriji, te da li su nevažeći listići, ispravno utvrđeni takvima.

Kako to nije učinjeno (čl. 130. Zakona o lokalnim izborima), nije se ni mogla utvrditi nepravilnost, pri čemu, kao što smo naveli u gornjem dijelu ovog pravnog lijeka, donositelj pobijanog rješenja, bazirao se je isključivo na same zapisnike biračkih odbora. Dakle, nije problem u sadržaju samih zapisnika, nego u načinu prebrojavanja listića i tumačenja prave volje birača, a koje su potom, zbrajane i unašane u navedene zapisnike.

Prigovor žaliteljice, pobijanim rješenjem nije u potpunosti riješen, budući da je ona u njemu izričito navela daje prebrojavanjem listića koje je provedeno prvoga pita, kandidacijska lista čiji je ona nositelj, imala dovoljan broj glasova za ulazak jednog kandidata u Općinsko vijeće, što je na kraju uskraćeno, iz razloga što je još jednom došlo

do brojanja i tumačenja glasačkih listića, što nije uneseno u zapisnik, niti je obrazloženo, zašto se je i temeljem čega postupalo na taj način. Također, nema riječi o njenom traženju ponovnog prebrojavanja glasova i glasačkih listića, iako se je upravo to i tražilo, te je upravo zbog toga i podnesen prigovor, a sve radi utvrđivanja prave volje birača, ali što je još važnije, radi utvrđivanja pravilnog i stvarnog sastava općinskog vijeća.

Konkretno, radilo se je o tome da je čitavo vrijeme za kandidacijsku listu podnositeljice žalbe, čak i u jutarnjim satima nakon izbora, bio evidentiran jedan član općinskog vijeća, budući da je lista prešla izborni prag. Naime, za napomenuti jeste da je kandidacijska lista grupe birača Nina Jukopila imala 353 glasa, a žaliteljčina 177, što znači da je kandidacijska lista podnositeljice žalbe, po tom broju glasova, dobila jedan mandat. Nakon toga, slijede potpuno drugačiji rezultati, i to na način da je kandidacijska lista Nine Jukopila dobila dva dodatna glasa, točno onoliko koliko je potrebno za drugi mandat. U jednom biračkom odboru, rezultati su se dugo prebrojavali i ponavljali, a sve sa namjerom da se prikupe rezultati sa ostalih biračkih odbora, prilikom čega je došlo do manipulacije sa glasačkim listićima. Znakovito je, a što potvrđuje navedenu tezu, da je navedena kandidacijska lista Nine Jukopila, dobila baš 2 glasa, točno onoliko koliko joj je trebalo da na teret ovdje žaliteljice, dobije svoj drugi mandat."

Žalba nije osnovana.

4. Članci 51. točka 2., 53. točke 1. i 6., 64. i 73. Zakona o lokalnim izborima ("Narodne novine" broj 144/12., 121/16., 98/19., 42/20., 144/20. i 37/21.; u daljnjem tekstu: ZoLI) glase:

"Županijsko izborno povjerenstvo
Članak 51.

Županijsko izborno povjerenstvo:

(...)

2. nadzire rad općinskih i gradskih izbornih povjerenstava,

(...)"

"Gradsko i općinsko izborno povjerenstvo
Članak 53.

Gradsko izborno povjerenstvo i općinsko izborno povjerenstvo:

1. izravno brine o zakonitoj pripremi i provedbi izbora za članove općinskog, odnosno gradskog vijeća, kao i za izbor općinskog načelnika, odnosno gradonačelnika i zamjenika gradonačelnika,

(...)

6. nadzire rad biračkih odbora na biračkim mjestima,

(...)"

"Zapisnik o radu biračkog odbora
Članak 64.

(1) Kad birački odbor utvrdi rezultate glasovanja na biračkom mjestu, u zapisnik o svom radu, ovisno o vrsti izbora zabilježit će:

– broj birača upisan u izvatku iz popisa birača i broj birača koji su predali potvrdu nadležnog tijela (biračko tijelo),

– broj birača koji su pristupili glasovanju prema izvatku iz popisa birača i uz potvrdu za glasovanje,

– broj birača koji su glasovali izvan biračkog mjesta,

- broj birača koji su glasovali na biračkom mjestu uz pomoć druge osobe,
- koliko je birača ukupno glasovalo,
- koliko je glasova dobio svaki pojedini kandidat, odnosno kandidacijska lista, te
- broj nevažećih glasačkih listića.

(2) U zapisniku o radu biračkog odbora navode se i sve druge činjenice koje su važne za postupak glasovanja.

(3) Sadržaj i oblik zapisnika o radu biračkog odbora, ovisno o vrsti izbora propisuje Državno izborno povjerenstvo.

(4) Svaki član biračkog odbora ovlašten je dati pisane primjedbe na zapisnik.

(5) Zapisnik potpisuju svi članovi biračkog odbora.

(6) Ako član biračkog odbora odbije potpisati zapisnik, o tome se u zapisniku sastavlja službena bilješka, u kojoj se utvrđuje činjenica odbijanja potpisivanja i razlozi odbijanja, ako ih član biračkog odbora navede."

"Nevažeći glasački listić

Članak 73.

Nevažeći glasački listić jest:

1. neispunjeni glasački listić,
2. glasački listić popunjen na način da se ne može sa sigurnošću utvrditi za koju je kandidacijsku listu ili kandidata birač glasovao,
3. glasački listić na kojem je birač glasovao za dvije ili više kandidacijskih lista, odnosno kandidata."

5. U konkretnom slučaju ŽIP je odbio prigovor žaliteljice o nepravilnostima kod utvrđivanja valjanosti nevažećih listića kao neosnovan, poklanjajući vjeru javnoj ispravi - zapisnicima biračkih odbora, pozivajući se pritom na mjerodavnu praksu Ustavnoga suda, kao i na praksu Ustavnoga suda vezanu uz iznimno dopuštanje ponovnog prebrojavanja listića. K tome, ŽIP je istaknuo da iz zapisnika o radu biračkih odbora proizlazi da ni članovi biračkih odbora ni promatrači nisu stavili primjedbe na rad biračkih odbora, dok sama žaliteljica nije pružila dostatne i relevantne razloge koje je valjano obrazložila kod svoje tvrdnje o nepravilnostima u radu biračkih odbora. ŽIP je ocijenio prigovor žaliteljice paušalnim, subjektivnim i neargumentiranim.

5.1. Žaliteljica naime tvrdi da je pribrajanjem dva nevaljana glasačka listića listi nositeljice Nine Jukopile, ista dobila još jedan mandat u općinskom vijeću, na štetu žaliteljice. Navedene tvrdnje nije potkrijepila valjanim dokazima niti ih sadržajem žalbe učinila izvjesnima.

6. Ustavni sud prije svega napominje da je postupak provođenja izbora strogo formalan postupak u kojem dosljedno treba poštovati sve odredbe zakona u pogledu načina i vremena provođenja pojedinih izbornih radnji, pa tako i odredbe koje se tiču uočenih nepravilnosti pri prebrojavanju glasova na biračkom mjestu.

Uvidom u izborne materijale razvidno je da je na izborima za članove općinskog vijeća Općine Medulin provedenima 18. svibnja 2025. glasovanju pristupilo 3.415 birača, odnosno 51,53 % od ukupnog broja birača upisanih u popis birača, od čega je 3.346 glasačkih listića bilo važećih (98,04 %), dok je nevažećih listića bilo 67 (odnosno 1,96 %).

6.1. S obzirom na to da je ŽIP u cijelosti odgovorio na istovjetne prigovore koje žaliteljica ponavlja u žalbi, pozivajući se na mjerodavnu praksu Ustavnoga suda u odluci broj: U-VIIA-3278/2013 od 11. lipnja 2013. u kojoj je istaknuto:

"10.1. U tom svjetlu, polazeći od pravne relevantnosti i utjecaja koji radnja 'pregledavanja cjelokupnog izbornog materijala po pojedinim biračkim mjestima', to jest ponovno prebrojavanje glasačkih listića ima u izbornom procesu, Ustavni sud dužan je utvrditi da razlozi zbog kojih se ta radnja može dopustiti uvijek moraju biti objektivno opravdani, dostatni i relevantni te posebno i jasno obrazloženi.

Ustavni sud dalje utvrđuje da je nedopustivo ponovno prebrojavanje glasačkih listića samo zbog toga što rezultati izbora pokazuju da je razlika u dobivenim glasovima između kandidata mala. Ni razlika u samo jednom glasu između kandidata nije sama po sebi razlog za ponovno prebrojavanje glasačkih listića. Kad bi zakonodavac htio da razlika u broju glasova između kandidata bude pravno relevantan razlog za ponovno prebrojavanje glasačkih listića, on bi bio dužan o tome propisati opće pravno pravilo, jednako za sve, u kojem bi odredio razliku u glasovima koja za sobom povlači zakonsku obvezu ponovnog prebrojavanja glasova. Međutim, sve dok takvo zakonsko pravilo ne postoji i sve dok se ne primjenjuje na sve jednako, Ustavni sud ponavlja da ponovno prebrojavanje glasačkih listića smije biti samo iznimka, objektivno opravdana i utemeljena na dostatnim i relevantnim razlozima koji moraju biti posebno i jasno obrazloženi."

6.2. Ustavni sud ocjenjuje da se nadležni ŽIP pozvao također na mjerodavnu i stabilnu praksu Ustavnoga suda prema kojoj zapisnici o radu biračkih odbora u izbornom postupku imaju snagu javne isprave (odluka broj: U-VIIA-3259/2015 od 4. kolovoza 2015.) koje zapisnike žaliteljica žalbenom argumentacijom nije dovela u pitanje.

7. Slijedom svega navedenog, Ustavni sud ocjenjuje žalbu neosnovanom te utvrđuje da osporenim rješenjem ŽIP-a nije povrijeđeno izbornopravno žaliteljice.

8. Stoga je na temelju članka 125. alineje 9. Ustava Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.) i članka 87. alineje 3. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske ("Narodne novine" broj 99/99., 29/02. i 49/02. - pročišćeni tekst), odlučeno kao u izreci.

ZAMJENIK PREDSJEDNIKA VIJEĆA
Andrej Abramović, v. r.